Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel
mellan
Kommun xxxx
och
Västra Götalandsregionen

Gäller från och med 1 oktober 2017

Innehåll

1. Samarbetsparter 2
2. Bakgrund 2
3. Värdegrund och gemensamt ansvar 2
4. Syfte och mål 2
5. Omfattning och avtalsperiod 3
6. Innehåll 3
7. Samarbetsorganisationen – samarbete och styrning 3
8. Finansiell samverkan 4
9. Vårdgivarnas ansvar 4
10. Hjälpmedelscentralens uppdrag 5
11. Utvecklingsområden 5
12 Patientsäkerhet och skada 6
13. IT-stöd 6
14. Avtalsvård 6
    14.1 Kontinuerliga uppföljningar 7
    14.2 Utvärdering 7
15. Uppsägning och upphörande 7
16. Tvist 7

Följande begreppsändringar har genomförts sedan avtalet undertecknades:
- Servicenämnden har ersatts av Styrelsen för logistik
- Regionservice har ersatts av Försörjningsförvaltningen
- Den politiska beredningsgruppen har ersatts av det politiska samrådsorganet (SRO)
- Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel har bytt namn till Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård.

1. Samarbetsparter

I detta avtal samarbetar var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Vårdgivare är de 49 kommunerna och Västra Götalandsregionen .

Utförare är Servicenämnden genom Hjälpmedelscentralen inom Västra Götalandsregionen.

2. Bakgrund

Ansvaret för förskrivning av personliga hjälpmedel är knutet till hälso- och sjukvårdsansvaret enligt Hälso och sjukvårdslagen. I Västra Götaland styrs ansvarsförhållandena av *Hälso och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland* och *Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel* (Handbok). En gemensam hjälpmedelsförsörjning är en förutsättning för att hälso- och sjukvårdsansvaret enligt nuvarande och kommande hälso- och sjukvårdsavtal ska kunna följas inom hjälpmedelsområdet.

Detta samarbetsavtal reglerar försörjning av personliga hjälpmedel för Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna samt vårdgivarnas och Hjälpmedelscentralens samarbete kring denna verksamhet.

Samarbetsavtalet ersätter tidigare samarbetsavtal som upphör 2017-09-30 och som tecknades mellan Västra Götalandsregionen och länets kommuner.

3. Värdegrund och gemensamt ansvar

Den gemensamma ambitionen är att bibehålla och vidareutveckla en långsiktig och förtroendefull samverkan i en anda av öppenhet och dialog. Det ömsesidiga åtagandet ska bidra till en gynnsam utveckling till nytta för patienterna.

Vårdgivarna och Hjälpmedelscentralen verkar för att vårdprocess/vårdkedja för patienterna fungerar på ett gränsöverskridande sätt och för att den lagstadgade skyldigheten att erbjuda patienter hjälpmedel fullföljs.

De 49 kommunerna och Västra Götalandsregionen tar ett gemensamt ansvar för händelser och kostnader som kan uppkomma som en följd av detta avtal.

4. Syfte och mål

Samarbetsavtalet syftar till en gemensam hjälpmedelsförsörjning för personliga hjälpmedel inom huvudgrupperna rörelsehinder, kommunikation och information samt medicinsk behandling inom gruppen antidecubitus.

Målet med samarbetssavtalet är att patienter i Västra Götaland på lika villkor ska få tillgång till funktionellt fullgoda hjälpmedel och god service oavsett bostadsort och huvudman. Samarbete kring hjälpmedelsfrågor ska också ge en rationell verksamhet utan parallella organisationer.
Vårdgivarna och Hjälpmedelscentralen åtar sig att med transparens och öppenhet samarbeta för att möjliggöra en gemensam hjälpmedelsverksamhet och medverka till att verksamheten utvecklas och bedrivs effektivt med hög kvalitet.

5. Omfattning och avtalsperiod

Detta samarbetsavtal med tillhörande specifikationer reglerar Västra Götalands 49 kommuners och Västra Götalandsregionens gemensamma ansvar att bedriva försörjning för personliga hjälpmedel inom huvudgrupperna rörelsehinder, kommunikation och information samt medicinsk behandling inom gruppen antidecubitus. Grundutrustning och övriga hjälpmedel inom huvudgruppen medicinsk behandling ingår inte inom ramen för samarbetsavtalet.

Samarbetsavtalet gäller för perioden 2017-10-01 – 2020-09-30. Om ingen part skriftligen sagt upp avtalet förlängs det med tre år i taget, se punkt 15.

6. Innehåll

Förskrivning av hjälpmedel är en hälso- och sjukvårdsinsats som kontinuerligt förändras och påverkas av förändringar i lagstiftning, vårdgivarnas struktur- och verksamhetsförändringar, valfrihetsregler, nya och/eller förändrade diagnostik- och medicinska behandlingsmetoder samt demografiska förändringar. Detta kan påverka behovet av tjänster, produkter och volymer under avtalsperioden.

Detta samarbetsavtal utgör huvuddokument som endast kan ändras i samband med förlängning av avtalet. Specifikationer som beskriver utförandet av tjänsterna, struktur för finansiell samverkan, samarbete och styrning respektive IT-stöd kan förändras under pågående avtalstid. Specifikationerna är webbaserade och revideringar diarieförs samt dokumenteras i ändringslogg.

Följande specifikationer kompletterar Samarbetsavtalet:

Specifikation gällande tjänster inom Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel.

Specifikation gällande finansiell samverkan inom samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel.

Specifikation gällande samarbete och styrning inom samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel.

Specifikation gällande IT-stöd inom samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel.

7. Samarbetsorganisationen – samarbete och styrning

Samarbetsorganisationen för hjälpmedel utgörs av från vårdgivarna partsammansatta grupper där Hjälpmedelscentralen medverkar. Samverkan finns både inom tjänstemannanivå och politisk nivå. På tjänstemannasidan deltar representanter som är förskrivare och chefer på olika nivåer. I samarbetsorganisationen hanteras förskrivnings- och försörjningsfrågor. Till stöd för samarbetsorganisationen finns en samordningsfunktion som samfinansieras av huvudmännen.

Länets kommuner samverkar i gemensamma frågor inom bl.a. hjälpmedelsområdet via de fyra kommunalförbunden. Kommunalförbunden äger i sin tur VästKom för länsgemensamma frågor. I samarbetsgrupperna ingår representanter från kommunalförbunden och en representant från Göteborgs stad.

Vårdgivarnas inflytande och medverkan inom ramen för detta samarbetsavtal säkerställs genom deltagande i samarbetsorganisationens olika grupper. Uppdrag, sammansättning,arbetsformer och mandat för samarbetsorganisationen beskrivs i *Specifikation gällande samarbete och styrning för samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel*.

8. Finansiell samverkan

Prissättning och ekonomisk redovisning följer den kalkylmodell som började tillämpas 2015-10-01 och som beskriver Hjälpmedelscentralens hela verksamhet fördelat på fyra huvudområden.

Vårdgivarna och Hjälpmedelscentralen ska tillämpa den ekonomiska modellen som medger kontroll av självkostnaden. För att identifiera en korrekt självkostnad har Hjälpmedelscentralen en separat resultat- och balansräkning, skild från Regionservice övriga verksamheter. Modellen ska stödja innehållet i *Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel* och en rationell förskrivning, hög nyttjandegrad av hjälpmedel, kostnadseffektiv hantering samt bidra till att minska kvalitetsbristkostnader.

Reglering av över- respektive underskott tar sin utgångspunkt i nettoresultatet inom respektive huvudområde. Över- och underskott inom huvudområdet fördelas årligen med utgångspunkt från respektive vårdgivares kostnadsandel av den summerade kostnaden.

Medel för utveckling inom ramen för samarbetsavtalet fastställs i samverkan mellan Ledningsrådet för hjälpmedel och Hjälpmedelscentralen inför varje verksamhetsår i samband med budgetarbetet.

I *Specifikation gällande finansiell samverkan inom samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel* beskrivs kalkylmodellen, principer för reglering av över- och underskott, prissättning, prisjustering, fakturering, kreditering, ekonomisk uppföljning samt former för dialog mellan vårdgivarna och Hjälpmedelscentralen gällande ekonomiska frågor.

9. Vårdgivarnas ansvar

Vårdgivarna ska följa aktuella författningar och standarder inom hälso- och sjukvårdsområdet och det medicintekniska området samt Handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel. I ansvaret ingår att

- följa gemensamt upprättade rutiner
- ansvara för förskrivarnas kompetens
- ansvara för beställning och kostnadsansvar för tolk
- beställa tjänst i det gemensamma IT-systemet för hjälpmedel (i undantagsfall, då digital beställning inte är möjlig, kan beställningar hanteras manuellt)
- ansvara för att registrera förskrivna hjälpmedel i det gemensamma IT-systemet för hjälpmedel så att de är spårbara
- rapportera brister och risker gällande utförande av tjänster.

Vårdgivarna ska ta ett gemensamt ansvar för självkostnaden genom att

- när det är möjligt förskriva rekonditionerade produkter

- snarast och senast inom fem arbetsdagar, kontrollera att leverans skett enligt beställning
- kontrollera fakturaunderlag
- kontrollera patientens registrerade hjälpmedelsinnehav
- rapportera förkomna hjälpmedel.

10. Hjälpmedelscentralens uppdrag

Hjälpmedelscentralen ska följa aktuella författningar och standarder inom hälso- och sjukvårdsområdet och det medicintekniska området. Hjälpmedelscentralen ska upphandla varor och tjänster enligt lagen om offentlig upphandling och gällande regelverk för Västra Götalandsregionen.

Hjälpmedelscentralens uppdrag utgående från detta samarbetsavtal framgår av *Specifikation gällande tjänster inom samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel.*

Hjälpmedelscentralen ska utföra åtagandet på ett etiskt, kvalitativt och ekonomiskt effektivt sätt och åtar sig att bedriva verksamhet i enlighet med detta avtal och dess specifikationer. Hjälpmedelscentralen är en självständig aktör men får inte företräda vårdgivaren utöver vad som framgår av detta samarbetsavtal.

Om Hjälpmedelscentralen upphandlar underleverantör för utförande av verksamhet enligt samarbetsavtalet ansvarar Hjälpmedelscentralen för underleverantörens åtagande såsom för sitt eget.

Hjälpmedelscentralen ska upprätta, hantera och bevara patientjournaler enligt gällande lagar, förordningar och föreskrifter.

Hjälpmedelscentralen ska ha en verksamhetschef enligt 29 § Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 1982:763) som svarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret. Vid tillsättning och byte av verksamhetschef ska godkännande inhämtas från Ledningsrådet för hjälpmedel. Hjälpmedelscentralen ska ha tillgång till personal i den omfattning detta samarbetsavtal kräver. I verksamheten ska finnas tillgång till legitimerad arbetsterapeut, legitimerad fysioterapeut/sjukgymnast, legitimerad logoped och för uppdraget annan nödvändig kompetens. Hjälpmedelscentralen ansvarar för att personalen får den utbildning som erfodras för att upprätthålla och utveckla kompetens inom uppdraget.

Hjälpmedelscentralen ska vid marknadsföring avseende åtagandet följa intentionerna i detta avtal. Vårdgivarnas roll som uppdragsgivare ska framgå i alla relevanta sammanhang. Hjälpmedelscentralen ansvarar för att informera om verksamheten till invånare i Västra Götaland, samverkansparter och andra intressenter.

11. Utvecklingsområden

Samarbetsavtalet ska möjliggöra en gemensam succesiv utveckling av hjälpmedelsområdet. I arbetet med utvärdering av tidigare samarbetsavtal har ett antal utvecklingsfrågor identifierats. Dessa frågor ska, tillsammans med nytillkomna utvecklingsområden, finnas dokumenterade på en gemensam elektronisk plattform.

12 Patientsäkerhet och skada

Hjälpmedelscentralen och vårdgivarna ska ha ett proaktivt patientsäkerhetsarbete som leder till minskad risk för vårdskada hos patienterna. Hjälpmedelscentralen ansvarar för person- och sakskada eller annan skada som orsakats genom fel eller försummelse av Hjälpmedelscentralen. Hjälpmedelscentralen ska hålla vårdgivaren skadeslös om krav väcks mot vårdgivaren som en följd av Hjälpmedelscentralens handlande eller underlåtenhet att handla. Hjälpmedelscentralen ska ha rätt att delta i bemötandet av sådant krav.

Vårdgivarna ska snarast underrätta Hjälpmedelscentralen om krav framställs mot Hjälpmedelscentralen som omfattas av föregående stycke och vårdgivarna ska inte utan Hjälpmedelscentralens samtycke göra medgivanden eller träffa uppgörelser avseende sådant krav om det kan påverka Hjälpmedelscentralens ersättningsskyldighet. Vårdgivarna är därtill skyldiga att vidta alla rimliga åtgärder för att begränsa sin skada i händelse av att krav mot vårdgivarna framförs som omfattas av Hjälpmedelscentralens ersättningsskyldighet.

Det åligger Västra Götalandsregionen att teckna och vidmakthålla ansvarsförsäkring och övriga erforderliga försäkringar för fullgörandet av uppdraget som täcker de skador som Hjälpmedelscentralen är ansvarig för.

Försäkring som täcker skador enligt patientskadelagen tecknas av vårdgivarna.

Hjälpmedelscentralen ska tillhandahålla de intyg, utredningar och analyser som Landstingets ömsesidiga försäkringsbolag behöver för sin handläggning av patientskadefall.

Västra Götalandsregionens patientnämnder handlägger ärenden som rör den hälso- och sjukvård som Hjälpmedelscentralen svarar för. Hjälpmedelscentralen ska snarast ge nämnderna den information som efterfrågas.

13.IT-stöd

Vårdgivarna och Hjälpmedelscentralen ska ha IT-system som ger stöd för hjälpmedelsförsörjningen och samarbetet. Bland annat struktur och ansvarsfördelning för IT-stöd beskrivs i *Specifikation gällande IT-stöd inom samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel.* Vid avtalsstart är specifikationen inte färdigställd, utan är under utveckling.

Hjälpmedelscentralen ska rapportera relevant och tillförlitlig information om händelser och transaktioner till vårdgivaren och tillsammans med vårdgivaren genomföra överenskomna uppföljningar.

Hjälpmedelscentralen ska lämna utbudsinformation till invånartjänsten 1177 Tema hjälpmedel.

14.Avtalsvård

Avtalsvård med kontinuerliga uppföljningar både avseende ekonomi och kvalitet ska genomföras. Ekonomin ska följas upp årligen och en bredare uppföljning och utvärdering ska göras vart tredje år. Ledningsrådet för hjälpmedel ansvarar på uppdrag av den politiska beredningsgruppen för uppföljning och värdering av samarbetsavtalet.

14.1 Kontinuerliga uppföljningar

Samarbetsavtalet ska följas upp avseende kvalitet och ekonomi enligt vad som framgår i *Specifikation gällande tjänster inom samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel* respektive *Specifikation gällande finansiell samverkan inom samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel*. Rapportering görs till vårdgivarna via olika delar av samarbetsorganisationen.

14.2 Utvärdering

Utvärdering avseende ekonomi och kvalitet ska göras första gången våren 2019 och därefter var tredje år, under förutsättning att avtalet inte sagts upp.

15.Uppsägning och upphörande

Om överenskommelse om fortsatt samarbete inte kan nås har parterna möjlighet att säga upp avtalet senast tolv månader innan avtalstiden löper ut. Den politiska beredningen för hjälpmedelsfrågor ansvarar för att bevaka gällande avtalstider och i god tid initiera arbete så att beredskap finns inför nytt avtal, oavsett avtalsform.

Om avtalet inte skriftligen sagts upp förlängs det med tre år i taget.

I det fall samarbetet kring hjälpmedelsförsörjning mellan huvudmännen upphör ska vårdgivarna och Hjälpmedelscentralen samråda kring hantering av hjälpmedelsadministration, teknisk dokumentation, patientjournaler, lokaler, utrustning och personal, för att övergången till annan utförare ska kunna ske utan avbrott eller brister i verksamheten. Hjälpmedelscentralen är skyldig att till vårdgivarna lämna ut sådana uppgifter som är av betydelse, inför och i samband med samarbetsavtalets upphörande.

16.Tvist

Tvist om tolkning och tillämpning av detta avtal som inte kan lösas inom ramen för samarbetsorganisationen enligt punkt 7 i detta avtal, ska avgöras av svensk allmän domstol med Göteborgs tingsrätt som första instans.

Detta samarbetsavtal har upprättats i två (2) likalydande exemplar av vilka vårdgivaren och utföraren tagit var sitt.

Ort och datum	Ort och datum
För xxx kommun	För Västra Götalandsregionen
Behörig befattningshavare	Behörig befattningshavare
Namnförtydligande	Namnförtydligande